

LA GLEVA

ETIM. Interpretem com un derivat collectiu en -ars d'una variant del mossàr. *yébulos* 'évol's', documentada pel botànic malagueny Aben Aldjazzar, ll. ĔBŪLOS, cat. dial. *giulos* i variants anàlogues (DECat III, 826b40-41; 827a42-51). Cf. supra l'art. *Évol*. J. F. C. 5

Glavella i *Gleioles*, V. *Església*

La GLEVA

Veïnat del municipi de les Masies de Voltregà (Osونا), al voltant del santuari de la Mare de Déu de la Gleva, a la dreta del Ter.

PRON. MOD.: *lə gléba*, oït a Vic per Casacuber-15 ta (c. 1920).

Milà i Fontanals explica la tradició del miracle de la Gleva, segons la qual un pagès que menava un bou va trobar una imatge de la Mare de Déu sota una gleva (*Romancerillo*, § 63).

HOMÒNIMS I DERIVATS. *Pic de la Gleva* (2024 m. alt.) és el cim més oriental del massís de Madres, en el terme de Mosset, al límit del Conflent i el Capcir.

Les Gleves, partida del terme de Cervera del Maes-25 trat (xxviii, 124.4).

Canal del Glever, sota la jaça de la Bonaigua, en el terme de Vernet (Conflent) (xxvi, 148.23).

Cal Gleva, en el terme de Saldes (xxxviii, 64.12).

ETIM. *Gleva* 'pa de terra cohesionat per les arrels 30 de les herbes', ll. GLEBA 'terròs aplevat' (DECat IV, 526a57-b17). J. F. C.

GLORIANES

Municipi del Conflent, cantó de Vinça, situat a l'extrem Est de la comarca, al límit amb els Aspres del Rosselló.

PRON. POP.: *gluriánas*, oït a Serdinyà i a Oms (a. 40 1959).

DOC. ANT. 1010: *Gluvianas* (Alart, *Bull. Soc. Agr. Sc. X*, 83); 1069: *Glurianes* (*CollMoreau xxx*, 13); 1322: *Glosianes* (doc. despullat per JCor. a l'Arxiu de Solsona); 1377 (Alart, *InvLC*, s. v. *llà*); 1337: 45 *Glosianis* (Alart, *Stils Vfr. Conflent*, 241); 1349 (Alart, *Bull. Soc. Agr. Sc. X*, 93); 1359 (Alart, *Doc. géogr. hist.*, 516); 1359: *Glorianes* (*CoDoACA xii*, 125); 1395 (Alart, *Doc. géogr. hist.*, 522); 1385: *Glorianis* (id., 522); 1345 (id., 601). Mencions addicionals (Ponsich, *Top.*, 108); 1266-67: *Glosianes*; 1329: *parrochia S. Stephani de Glosianis*; 1333: *term. de Glosanis*; 1358, 1628, 1632: *Glorianes*; 1519: *Glosianis*.

ETIM. Com ja ha demostrat JCor. (*E.T.C. i*, 35, 55 61), ve d'un ll. (VILLAS) *CLAUDIĀNAS, deriv. del NP CLAUDIUS, amb un tractament semiculte del nexa -DI-, seguit de rotacisme: *Claudiānas* > *Glođiānes* > *Gloziānas* > *Gluriānas*; cf. art. *Fluvià*, supra.

Interessa remarcar també el parònim occità Val-60

gloiane al cantó de Narbona: *honor vocatus de Valle Gloyana* 1276 (Sabarthès, *Dict. Topogr. de l'Aude*, s. v.). Ph. R.

GLORIETA

Diversos homònims, algun dels quals prové del mot recent *glorieta* 'emparrat de jardí'; però els següents 10 tenen un altre origen.

(1) GLORIETA de Montesclado, llogaret de l'alt Pallars, agre. de Farrera, situat 5 k. a l'E. de Llavorsí, i uns 4 al SE. de Tírvia de Vall Ferrera. El poblet de *Glorieta* és en el barranc que s'ha de travessar per pujar a Farrera des de Tírvia; entremig dels altres llogarets, Montesclado i Mallolí, que es troben abans d'arribar a Farrera.

MENCIONS ANT. Surt 4 vegades en una forma abreujada, que es llegeix *Glareta* en docs. del S. XIV: 1 En el doc. de 1177, n.º 56, del *Cart.* de diverses donacions de l'Arx. de la SdUrg., que vaig llegir a l'arxiu mateix, l'any 1964, figura com a nom del llogaret mateix, citat junt amb *Mallolis*; en un altre ms. del mateix any, n.º 5, del mateix cartulari, el veig com a NP, *Guillemi* de *Gleta*, repetit tres cops: amb sigla *l*; és un doc. relatiu a la «villa *alēt*» (o sigui *Alendo*, altre llog. immediat), on va junt amb «Isarn de *Maniolis*» i amb «Johan Ferrer de *Maniolis*».

La forma moderna *Glorieta*, deguda a l'etim. pop. *glòria* (o *glorieta* 'pavelló'), no sé si és gaire antiga; car si bé ja ho veig escrit així en un doc. privat, sense data, i atribuït als anys 1400, llegit a l'arxiu municipal de Rialb (1964), em va semblar una còpia força més tardana.

35 Pel caràcter d'aquest llogaret, en zona tan arcaïtzant, on tots els noms dels citats llogarets contigus són pre-romans (o almenys alterats per la fonètica bascoïde, pre-catalana, com *Tírvia*), i per la situació de *Glorieta* en un barranc, s'endevina ja que no pot venir del mot recent *glorieta* (de jardí), imitat del francès (i documentat en català només des de 1803).

Cal, doncs, conjecturar que ve del ll. vg. GLARĒTA, plural de GLARETUM 'codolar', derivat collectiu de GLAREA 'arený, pedregar, de la costa, o del llit d'un riu o barranc', i així ho comprova la forma *Glareta* de les mencions antigues; car a l'alt Pallars la -T- intervocàlica apareix com sorda en la toponímia (*E.T.C. i*, 128 (*j*)); d'aquí també el NL cast. *Laredo*, la important població de la costa santanderina. Ja vaig explicar-lo així en *Top. Hesp. i*, 20-21.

Hi afegirem LLERET, poblet de la vall de Cardós (uns 20 k. al NNO. de Glorieta): aquest amb la mateixa simplificació de la inicial que en *Laredo*, i que en el mot ribagorçà *llera* 'arený, codolar' (< GLAREA: DECat IV, 56, 1-36).

I en la serra de *Llaràs*, damunt de Gorp de la Conca de Tremp, hi ha una forma del derivat paral·lel: GLAREARES, en plural. En la forma GLARETUM (d'on *Laredo*) les dues EE consecutives del derivat GLARE-ETUM es devien reduir a una E senzilla, ja en